

Trieu una de les dues opcions.

OPCIÓ A

Aquest problema referent als *valors* de la compassió i de la moral de la compassió (sóc un adversari del vergonyós efeminament modern dels sentiments) sembla que sigui d'antuvi només una cosa aïllada, un signe d'interrogació concret i determinat. Tanmateix, a aquell qui s'hi dediqui una vegada, a aquell qui *aprenqui* a preguntar sobre aquest punt, li passarà el mateix que em passà a mi: se li obrirà una nova i immensa perspectiva, serà afectat per una possibilitat semblant a un vertigen, li naixeran tota mena de malfiances, de suspicàcies i de temors, vacil·larà la seva fe en la moral, en qualsevol moral, sentirà finalment la crida d'una nova exigència. Expressem quina és aquesta *nova exigència*: necessitem una *crítica* dels valors morals, *cal qüestionar d'una vegada el valor intrínsec d'aquests valors*. En aquest sentit, cal un coneixement de les condicions i de les circumstàncies de les quals sorgiren aquests valors, en les quals es desenvoluparen i canviaren (moral com a conseqüència, com a símptoma, com a màscara, com a esperit de Tartuf, com a malaltia, com a malentès, per bé que també com a causa, com a remei, com a estimulants, com a entrebanc, com a verí), un coneixement que fins ara no ha existit ni tan sols no s'ha cobejat.

Friedrich NIETZSCHE, *La genealogia de la moral*

A partir d'aquest text, feu una redacció que compleixi els requisits següents:

1. Ha d'explicar breument l'argument principal del text. [2 punts]
2. Ha d'explicar què són els valors, segons l'autor d'aquest text. [3 punts]
3. Ha de comparar el concepte de *moral* que es defensa en el text amb algun altre concepte de *moral*. [3 punts]
4. Ha d'explicar per què creieu que l'autor del text té raó o per què creieu que no en té. [2 punts]

OPCIÓ B

No sabem res de Grècia si no sabem el que els grecs sabien, pensaven i sentien pròpiament. Però és evident que hi ha coses igualment importants relatives a Grècia que els grecs no sabien i no podien saber. Nosaltres podem veure-les —però des del nostre lloc i mitjançant aquest lloc. I veure és això mateix. Jo mai no veuré res des de tots els llocs possibles al mateix temps; cada vegada hi veig des d'un lloc determinat, veig un «aspecte», veig en «perspectiva». I *jo veig* significa que hi veig *perquè* sóc jo, i no hi veig solament amb els meus ulls; quan veig una cosa tota la meva vida és allí, encarnada en aquesta visió, en aquest acte de veure-hi. Tot això no és un «defecte» de la nostra visió, *és* la visió.

Cornelius CASTORIADIS, *La institució imaginària de la societat*

A partir d'aquest text, feu una redacció que compleixi els requisits següents:

1. Ha d'explicar breument l'argument principal del text. [2 punts]
2. Ha d'explicar per què l'autor del text no veu com a defecte la relativitat del «veure-hi». [3 punts]
3. Ha de comparar el perspectivisme que es defensa en el text amb alguna altra posició teòrica. [3 punts]
4. Ha d'explicar per què creieu que l'autor del text té raó o per què creieu que no en té. [2 punts]

Trieu una de les dues opcions.

OPCIÓ A

La llibertat individual no és un bé cultural. Va arribar al màxim abans de l'establiment de la cultura, encara que en aquell temps no solia tenir cap valor, perquè l'individu no es trobava en condicions de defensar-la. A causa de l'evolució cultural, aquesta llibertat es va trobant sotmesa a limitacions a les quals la justícia exigeix que ningú no pugui escapar. L'afany de llibertat que es manifesta en una comunitat humana pot significar la rebel·lió enfront d'una injustícia preexistent, i, així, afavorirà l'ulterior desenvolupament de la cultura, amb la qual continuarà essent compatible. Però també pot passar que aquest afany procedeixi dels residus de la personalitat primitiva, no del tot amansida per la cultura, i aleshores es convertirà en un factor hostil a la mateixa cultura. Resulta, doncs, que l'afany de llibertat va en contra de determinades formes i exigències de la cultura o contra la cultura mateixa. Sembla que no hi ha cap mena de procediment per transformar la natura humana en la d'un tèrmit; l'home segurament sempre defensarà el dret a la llibertat individual enfront de la voluntat de les masses. La humanitat, en les seves lluites, en bona part malda per aconseguir un equilibri adequat —és a dir, que faci feliç a tothom— entre aquestes pretensions individuals i les culturals de les masses. Un dels problemes del destí humà és de saber si es pot arribar a aquest equilibri mitjançant una determinada estructura de la cultura, o si el conflicte és, en ell mateix, insoluble.

Sigmund FREUD, *El malestar en la cultura*

A partir d'aquest text, feu una redacció que compleixi els requisits següents:

1. Ha d'explicar breument l'argument principal del text. [2 punts]
2. Ha d'explicar què vol dir, en aquest text, que la llibertat no és un bé cultural. [3 punts]
3. Ha de comparar el concepte de *llibertat* que es defensa en el text amb algun altre concepte de *llibertat*. [3 punts]
4. Ha d'explicar per què creieu que l'autor del text té raó o per què creieu que no en té. [2 punts]

OPCIÓ B

La idea que la naturalesa no és sinó una propietat a explotar pels homes, per exemple, és tot el que es vulgui excepte evident des del punt de vista de tota la humanitat anterior al desenvolupament de la tècnica en els temps moderns i, encara avui, dels pobles no industrialitzats. Fer del saber *científic* essencialment un mitjà de desenvolupament tècnic, donar-li un caràcter de predominança instrumental, també correspon a una actitud nova. L'aparició d'aquestes actituds és inseparable del naixement de la burgesia —que al començament té lloc sobre la base de les antigues tècniques. No és sinó a partir de la plena expansió de la burgesia que es pot observar, en aparença, una mena de dinàmica autònoma de l'evolució tecnològica. Però només en aparença. Perquè aquesta evolució no és únicament una funció del desenvolupament filosòfic i científic desencadenat (o accelerat) pel Renaixement, els lligams del qual amb tota la cultura i la societat burgeses són incontestables; sinó que és influenciada cada vegada més per la constitució del proletariat i la lluita de classes al si del capitalisme, que condueix a una *selecció* de les tècniques aplicades en la producció entre totes les tècniques possibles.

Cornelius CASTORIADIS, *La institució imaginària de la societat*

A partir d'aquest text, feu una redacció que compleixi els requisits següents:

1. Ha d'explicar breument l'argument principal del text. [2 punts]
2. Ha d'explicar què significa, en aquest text, la *predominança instrumental* en el saber científic. [3 punts]
3. Ha de comparar el concepte de *ciència* que es defensa o que s'utilitza en el text amb algun altre concepte de *ciència*. [3 punts]
4. Ha d'explicar per què creieu que l'autor del text té raó o per què creieu que no en té. [2 punts]